

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Ercan Akpınar* Eylem Yıldız** Ömer Ergin***

ÖZET

Öğretmen adaylarının alan bilgisi ve alan öğretimi bilgisinin yanında mesleğe karşı tutumları da öğretmenlik mesleğinde başarılı olmalarında etkilidir. Bu çalışmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, Buca Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencileri örneklem olarak alınmış ve 300 fen bilgisi öğretmen adayına Soran, Demirci ve Atav [10] tarafından geliştirilmiş ve güvenirliği .96 olan "öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği" uygulanmıştır. Araştırmada, öğretmenler adaylarının sınıf seviyeleri, cinsiyet, öğretmenlik mesleğini tercih sırası ve ailelerinde öğretmen olup olmaması değişkenlerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları araştırılmıştır. Sonuç olarak, fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyetlerine, öğretmenlik mesleğini tercih sıralarına, sınıf seviyelerine ve ailesinde öğretmen olma durumuna göre anlamlı farklılıklar göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik mesleği, fen bilgisi öğretmen adayı, tutum

ABSTRACT

Prospective teachers' professional knowledge and their attitudes toward their profession affect their success of teaching. This study aims to identify prospective science teachers' attitudes toward their profession. To reach this aim, 300 prospective teachers attending to Science Department in Buca Faculty of Education were administered a scale consisting 40 items. The findings indicate that there are significant differences between level of class and preference of teaching profession, gender, existence of a teacher in the family and their attitudes toward teaching profession.

Key Words: Teaching profession, prospective science teacher, attitude

1.GİRİŞ

Türkiye'de eğitim sistemi birbiriyle sürekli bir temas içerisinde bulunan 3 ana unsurdan oluşmaktadır. Bunlar öğrenci, öğretmen ve program (müfredat) olarak sıralanabilir. Eğitim sisteminin verimliliği bu unsurlar arasındaki uyuma bağlıdır. Bu unsurlardan herhangi birinde meydana gelebilecek bozukluk, zayıflık, verimsizlik, eksik ya da yanlış işleyiş bütün bir sistemin verimliliğini düşürecektir. Bu noktada öğretmen unsuru özel bir ilgiyi gerektirir [13]. Öğretmenler topluma faydalı olacak ve aynı zamanda topluma yön verecek bireyleri yetiştirmek görevini üstlenen eğitim sistemimizin en önemli üyeleridir [7, 15]. Hangi meslekten olursa olsun, geleceğimizin temelini bugünün öğretmenlerine teslim etmekteyiz. Tüm meslek gruplarının iyi bir eğitim

alabilmeleri için öğretmenlerine en iyi eğitimin verilmesi şarttır. Günümüzde "kaliteli eğitim-öğretim" için yeni arayışlara yönelimler başlamıştır. Bunun içinde öncelikle nitelikli öğretmen yetiştirmemiz gerekmektedir [1, 14]. İyi ve nitelikli alan öğretmeni denilince; kendi alanında gerekli ve yeterli bilgiye sahip, öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisi ile donanmış, düşünen, soru soran, yeniliklere ve gelişmeye açık, kendini sürekli yenileyen, mesleğinin gerektirdiği kişilik özelliklerini ve sorumluluk duygusunu taşıyan aydın bir kimse anlaşılmaktadır [9].

Çağdaş eğitimin hedefi, problem çözme yeteneği gelişmiş, bilgiye ulaşma yöntemlerini tanıyan, analitik düşünme becerisi kazanmış, bilgilenme istekliğini sürekli canlı tutan öğrenciler yetiştirmek; öğrenciyi ekip çalışmasına sevk etmek ve tüm öğrenme süreci

* Ercan Akpınar, Dr., DEÜ. Buca Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, İzmir. ercan.akpinar@deu.edu.tr

** Eylem Yıldız, Arş. Gör., DEÜ. Buca Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, İzmir. eylem.yildiz@deu.edu.tr

*** Ömer Ergin, Prof. Dr., DEÜ. Buca Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, İzmir. omer.ergin@deu.edu.tr

boyunca öğrencilerin aktif olmasını sağlamaktır. Bu hedeflerin gerçekleşmesi ise öğretmenlerin meslek öncesi ve meslek-içi eğitimlerinin bu gereksinimleri karşılayacak biçimde değişimini zorunlu kılmaktadır [6]. Öğretmenin niteliği hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde kazanacağı alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültürün yanında, başta öğrenciler olmak üzere çevre ile kuracağı iletişimi sağlayacak soyut kişilik özelliklerine de bağlıdır [5]. Sabır, özveri ve sürekli çalışma gerektiren öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak çok önemlidir [3]. Sonuç olarak, iyi bir öğretmen olabilmek için alan bilgisi, alan öğretim bilgisi ve mesleğe yönelik olumlu tutum çok önemlidir. Bu çalışmada tutum boyutu ele alınmıştır. Çeşitli araştırmacılar, öğretmenlik mesleği ile ilgili araştırmalar yapılmasını [5, 16] ve mesleğe karşı olumlu tutum geliştirilmesini önermektedir [2]. Fen Bilgisi öğretmen adaylarının niteliklerinin hedeflenen şekilde artırılması için, fen branşlarına ve mesleğe karşı olumlu tutum sergilemeleri sağlanmalıdır. Bununla birlikte hizmet öncesi dönemde fen bilgisi öğretmen adaylarına fen branşları ile ilgili olumlu tutum kazandırabilecek etkinliklere ve uygulamalara gereken önem verilmelidir [2].

Bu çalışmada, fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları araştırılmıştır.

1.1. Amaç ve Önem

Araştırmada, öğretmen adaylarının sınıf seviyeleri, öğretmenlik mesleğini tercih sırası, cinsiyet ve ailesinde öğretmen olup olmaması değişkenlerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

- Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Buldukları Sınıflarına Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişmekte midir?
- Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Sıralarına Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişmekte midir?
- Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Cinsiyetlerine Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişmekte midir?
- Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik

Tutumları Ailelerinde veya yakın akrabalarında Öğretmen Olup Olmamasına Göre Anlamlı Bir Şekilde Değişmekte midir?

Öğretmen adaylarını geleceğin öğretmenleri olarak gördüğümüzde, onların öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının ortaya konulması önemli görülmektedir. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını belirlemek ve tutumları üzerine ne gibi değişkenlerin etkili olduğunu ortaya koymak, yetiştirilen öğretmen adaylarının mesleğe karşı tutumlarının geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu da onların öğretmenlik mesleklerini daha verimli bir şekilde yapmalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, çeşitli araştırmacılar, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların araştırılması gerektiğini ve bu şekilde öğretmen yetiştirme programlarının eksik ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılmasına yardımcı olunabileceğini belirtmişlerdir ([11], [4], [5]).

2. YÖNTEM

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini de Buca Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören fen bilgisi öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı 300 fen bilgisi öğretmen adayına uygulanmış, ancak çeşitli nedenlerden dolayı 286 öğretmen adayının verileri değerlendirilmiştir. Araştırma, 2004-2005 öğretim yılının bahar döneminin sonunda I., II., III. ve IV. sınıfta öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirilmiştir.

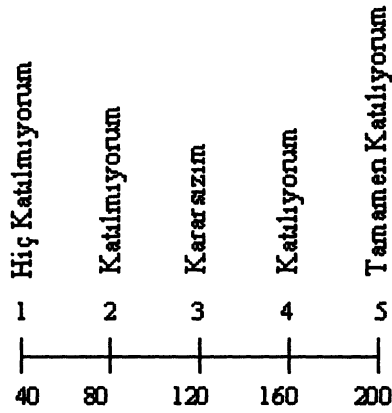
2.1. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak, öğrencilere kişisel bilgilerini içeren sorularla birlikte "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" (ÖMYTÖ) kullanılmıştır. Soran, Demirci ve Atav [10] tarafından geliştirilen ÖMYTÖ 5'li Likert tipi 40 maddeden oluşmakta ve güvenilirliği .96'dır. Bu çalışmada ise ölçeğin güvenilirliği SPSS 10.0 paket programı kullanılarak .89 bulunmuştur.

Her iki çalışmada ölçeğin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin ikinci bölümünde yer alan, Likert tipi 40 maddenin değerlendirilmesinde aşağıdaki şekilde puanlama yapılmıştır.

	Olumlu Madde	Olumsuz Madde
Tamamen Katılıyorum	5	1
Katılıyorum	4	2
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	2	4
Hiç Katılmıyorum	1	5

Daha öncede belirtildiği gibi ölçekte 40 madde yer almaktadır. Bu durumda ölçekteki maddelerden alınabilecek toplam en düşük puan 40, en yüksek puan 200'dür. Puanların dağılımı Şekil 1 üzerinde görülmektedir.

Şekil 1. Tutum Ölçeği ile İlgili Puanların Dağılımı

Şekil 1'de görüldüğü gibi ortalama puan 120'dir. 120'nin altındaki puanlar, görüşlerin Kararsızımdan *Katılmıyorum*a doğru olumsuz yönde, 120'nin üstünde olan puanlar ise, görüşlerin Kararsızımdan *Katılıyorum*a doğru olumlu yönde olduğunu ifade etmektedir. Tüm tablolar yorumlanırken bu ölçüt dikkate alınmıştır

Tablo 1 Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Sınıflarına Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmaları

Öğretmenlik Mesleği Tutumu			
Sınıf	N	\bar{X}	ss
1	76	148,97	25,95
2	77	150,59	21,39
3	67	160,82	21,08
4	66	153,04	21,97

2.2. Verilerin Çözümü

Anketlerin uygulanmasında elde edilen veriler kodlanarak bilgisayara girilmiş SPSS 10.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Buna göre aşağıdaki istatistiki işlemler yapılmıştır.

1. Güvenirlilik hesaplaması (Cronbach-Alpha)
2. Aritmetik ortalama
3. Standart sapmaların hesaplanması
4. t-testi, p değerleri
5. Tek yönlü varyans analizi, p değerleri
6. Scheffe testi

3. BULGULAR

Aşağıda, öğretmen adaylarının ÖMYTÖ'ye verdikleri yanıtlar farklı değişkenler açısından değerlendirilip tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Birinci Alt Problem

Araştırmanın birinci alt problemi "Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları buldukları sınıflarına göre anlamlı bir şekilde değişmekte midir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu problemle ilgili olarak elde edilen veriler Tablo 1 ve Tablo 2' de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, aritmetik ortalamalar arasında farklılıklar görülmektedir. Bu farklılığın istatistiksel açıdan anlamlılığını

belirlemek üzere tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2 Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Sınıflarına Göre Farklılıklara İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	Öğretmenlik Mesleği Tutumu				
	K.T.	Sd	K.O.	F	p
G.A.	5770,28	3	1923,42		
G.İ.	146023,18	282	517,81	3,715	,012*
T	151793,46	285			

Tablo 2'ye göre, Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının buldukları sınıflara göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p < .05$). Bu anlamlı farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu bulmak için de Scheffe testi uygulanmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre, sadece 1 ve 3.sınıflar arasında ve 3.sınıfların lehine anlamlı fark bulunmuştur ($p < .05$). Bu farklılığın da, 3.sınıf öğrencilerinin almış olduğu ders içeriklerinin ağırlıklı olarak alan öğretimi ve eğitim dersleri ile ilgili olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Tablo 1'den de görüleceği gibi 4.sınıf öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında 3.sınıf öğrencilerin tutumlarına göre bir düşme vardır.

Ayrıca aritmetik ortalamalar dikkate alındığında 3.sınıf öğrencilerinin tutumları katılıyorum seviyesinde, diğer sınıflardakilerin ise kararsızından katılıyorum doğru olduğu görülmektedir.

İkinci Alt Problem

Araştırmanın ikinci alt problemi "Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları öğretmenlik mesleğini tercih etme sıralarına göre anlamlı bir şekilde değişmekte midir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu problemle ilgili olarak elde edilen veriler Tablo 3 ve Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 3 Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Sıralarına Göre Aritmetik Ortalama ve Standart Sapmalar

Tercih Sırası	Öğretmenlik Mesleği Tutumu		
	N	\bar{X}	ss
1-3	125	159,55	21,74
4-6	52	150,05	20,93
7-10	58	146,56	23,28
11 ve Üstü	51	147,96	24,64

Tablo 3 incelendiğinde, aritmetik ortalamalar arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Öğretmenlik mesleğini 1-3 tercih sırasında belirleyenlerin aritmetik ortalamalarının en yüksek olduğu ve tercih sırası yükseldikçe tutum puanlarının düştüğü görülmektedir.

Aritmetik ortalamalar arasındaki belirtilen bu farklılığın istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi uygulanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4 Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Öğretmenlik Mesleğini Tercih Etme Sıralarına Göre Farklılıklara İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Gruplar	Öğretmenlik Mesleği Tutumu				
	K.T.	Sd	K.O.	F	p
G.A.	9505,58	3	3168,52		
G.İ.	142287,88	282	504,56	6,280	,000*
T	151793,46	285			

Tablo 4'e göre, Fen Bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme sıralarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<.05$). Bu anlamlı farklılığın hangi sınıflar arasında olduğunu bulmak için de Scheffe testi uygulanmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre, öğretmenlik mesleğini 1-3 sırada tercih edenlerle 7-10 ve 11 ve üstü tercih edenler arasında ve 1-3 sırada tercih edenler lehine anlamlı fark bulunmuştur ($p<.05$). Bu farklılık, 1-3 sırada öğretmenlik mesleğini tercih edenlerin, öğretmenlik mesleğini diğerlerine göre daha çok istemelerinden ve 7-10 ve 11 ve üstü

öğretmenlik mesleğini tercih edenlerin başka meslek gruplarını düşünmelerinden kaynaklanmış olabilir. Bununla birlikte aritmetik ortalamalar dikkate alındığında tercih sırasına göre öğretmen adaylarının tutumlarının kararsızından katılıyorum doğru olduğu görülmektedir.

Üçüncü Alt Problem

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyetlerine göre anlamlı bir şekilde değişmekte midir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu problemle ilgili olarak elde edilen veriler Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5 Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Tutum Puanlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p
Kız	151	157,07	22,29		
Erkek	135	148,70	23,21	-3.11	.002*

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı farkın olduğu görülmektedir ($p<.05$). Bu durum, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyete göre değiştiğini göstermektedir. Kız öğretmen adaylarının tutum puanlarının ($\bar{X}=157,07$), erkek öğretmenlere göre ($\bar{X}=148,70$) anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu görülmüştür.

Dördüncü Alt Problem

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ailelerinde veya yakın akrabalarında öğretmen olup olmasına göre anlamlı bir şekilde değişmekte midir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu problemle ilgili veriler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6 Ailesinde veya Yakın Akrabalarından Öğretmen Olma Durumuna Göre Tutum Puanlarının Karşılaştırılması

	N	\bar{X}	ss	t	p
Var	97	157,80	21,62		
Yok	189	150,72	23,48	2,478	,014*

Tablo 6'dan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları arasında ailelerinde veya

yakın akrabalarında öğretmen olma durumuna göre anlamlı bir farklılaşmanın olduğunu

görülmektedir ($p < .05$). Buna göre, ailesinde veya yakın akrabalarında öğretmen olanların ($\bar{X}=157,80$) olmayanlara göre ($\bar{X}=150,72$) tutum puanlarının anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu görülmüştür.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1.Sonuç ve Tartışma

Öğretmen adaylarının tutum puanlarının genel olarak kararsızından katılıyorum doğru olduğu tespit edilmiştir. Bu durum öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının genel olarak olumlu olduğunu göstermektedir. Ada (1992) tarafından yapılan çalışmada eğitim fakültelerine gelen öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilgi duydukları sonucuna varılmıştır [aktaran, 10].

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının buldukları sınıflara göre sadece 1. ve 3. sınıflar arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında 3. sınıfların lehine anlamlı fark bulunmuştur. Ayrıca, aritmetik ortalamalar incelendiğinde 3.sınıfa kadar tutum puanlarının arttığı, 4.sınıfta ise azaldığı görülmüştür. Bu azalmanın neden kaynaklandığı daha sonraki çalışmalarda araştırılması gereken noktalardan biridir.

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme sıralarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında mesleğini 1 -3. sırada tercih edenlerle 7- 10. ve 11 ve üstü tercih edenler arasında, 1-3. sırada tercih edenler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Oral [8] tarafından yapılan çalışmada, benzer şekilde öğretmenlik mesleğini birinci sırada tercih eden öğrencilerin lehine, 6-10 ve 11 ve üstü sırada tercih yapanlara göre anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bu durum öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda mesleği tercih etme sırasının etkili olduğunu göstermektedir. Oral [8] tarafından yapılan çalışmayla bu çalışmanın bir başka ortak noktası da, mesleği tercih etme sırasının yükseldikçe tutum puanlarındaki düşüştür. Bu durumun nedeni olarak mezunlar açısından istahdam kolaylığı sağlamanın yanında, mesleğin toplumsal saygınlığının da etkisinin olduğu düşünülmektedir [18].

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında cinsiyete göre anlamlı farkın olduğu görülmüştür. Sayın [11], Soran, Demirci ve Atav [10], Sözer [12] ve Oral' in [8] yapmış olduğu çalışmada da kız ve erkek öğrenciler arasında öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında kız öğrenciler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Smith' in [17], yapmış olduğu çalışmada da kız

ve erkekler arasında kızların tutum puanların daha yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Bu sonuçlar, öğretmenlik mesleğinde cinsiyetin etkili bir değişken olduğunu ve kız öğrencilerin tarafından öğretmenlik mesleğinin daha çok istendiğini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bir başka sonucuna göre ailelerinde öğretmen olanların tutumları olmayanlara göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermiştir. Soran, Demirci ve Atav [10] 'ın yapmış olduğu çalışmada da aileleri öğretmen olan öğrencilerin öğretmen olmayanlara göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Her iki araştırmanın sonucuna dayanarak ailelerinde veya yakın akrabalarında öğretmen olanların öğretmenlik mesleğine karşı tutumların daha olumlu olduğu sonucuna varabiliriz.

4.2. Öneriler

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarında sınıf seviyelerine göre belirlenen anlamlı farklılığın ve özellikle 4. sınıfta 3. sınıfa göre tutum puanlarının düşmesinin nedenleri araştırılabilir.

Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklılaşmasının nedenleri araştırılabilir.

Bu araştırmanın diğer eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının katılımıyla gerçekleştirilerek genişletilmesi mümkündür. Böylece hem öğretmen adaylarının tutumlarıyla ilgili genel bir profil belirlenebilir hem de farklı fakültelerin öğretmen adaylarının tutumları karşılaştırılabilir.

Öğretmen adaylarının tutumlarının belirlenmesi için anket ve ölçek gibi veri toplama araçlarının yanı sıra öğretmen adaylarıyla derinlemesine görüşmeler yapılmalıdır.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının meslekte başarılı olmalarında önemli etkenlerden bir olduğu düşünüldüğünde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını olumsuz yönde etkileyen unsurların belirlenmesi ve bu olumsuz unsurların giderilerek tutumların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Balcı, B. (2002). Öğretmen Yetiştirmede Teknoloji Kullanımı. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi Bildiri Kitabı*. Orta Doğu Teknik Üniversitesi. 16-18 Eylül 2002 Ankara. ss. 1394-1400.

2. Çepni, S., Küçük, M. ve Ayvaci, H. Ş. (2004). Fen bilgisi öğretmen adaylarının fen branşlarına karşı görüşleri ve temel fen kavramlarını anlama düzeyleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 81-90.
3. Çil, N. ve Çapa, Y. (1999). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *III. Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, ss. 296-300.
4. Gök, F. (2004). Öğretmen tutumu. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı Bildiri Özetleri kitabı. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 6-9 Temmuz 2004, Malatya.
5. Gürbüzürk, O. ve Genç, S. Z. (2004). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 47-62
6. Gürşimşek, I. (1998). Öğretmen eğitiminde yeni yaklaşımlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 25-28
7. Kaplan A., İpek, A. S. (2002). Matematik öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 27 (125), 69-73.
8. Oral, B. (2004). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4 (15), 88-98.
9. Öğretmen Yetiştirme Eğitimi Genel Müdürlüğü. (1996). Öğretmen Yetiştirme Koordinasyon ve İşbirliği Toplantısı. 15-17 Haziran 1995, Yayın No:7. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
10. Soran, H., Demirci, C. ve Atav, E. (1996). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilimleri Bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi II. Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildirileri Kitabı*. ss. 106-109. 18-20 Eylül 1996, İstanbul,
11. Sayın, S. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19, 271-282
12. Sözer, E. (1996). Üniversitede öğretim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 7-21
13. Türk, E. (1999) *Türk Eğitim Sistemi* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
14. Üstünoğlu, Ü. (1990). Okul öncesi öğretmenlerin uzaktan öğretim yöntemi ile yetiştirilmesine yönelik program modeli. *Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 133-154
15. Yağbasan, R. ve Kanlı, U. (2002). 2000 yılında Ankara'da fizik öğretmenleri için düzenlenen hizmet içi eğitim yaz kursunun etkinliği. *Milli Eğitim Dergisi*, 153-154.
16. Saban, A. (2003). A Turkish profile of prospective elementary school teachers and their views of teaching. *Teaching and Teacher Education*, 19, 829-846
17. Smith, M. (1973). Changes in Students' attitudes to teaching. *Higher Education*, 2 (3), 361-373.
18. Şimşek, H. (2005). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:II, Sayı:1* [Online]: <http://efdergi.yyu.edu.tr> adresinden 20 Ekim 2006 tarihinde alınmıştır.